

STRESZCZENIE POPULARNONAUKOWE

Udział ludności mieszkającej w miastach stale rośnie. Dodatkowo można zaobserwować zjawisko „rozlewania się” miast, polegające na niekontrolowanym, masowym osiedlaniu się ludności w obszarach podmiejskich, gdzie budownictwo mieszkaniowe jest intensyfikowane. W długim okresie może to powodować nie tylko degradację środowiska naturalnego oraz samych miast, ale również problemy związane z kongestią (wzmożonym ruchem pojazdów). W związku z postępującym procesem rozlewania się miast rośnie więc popyt na usługi mobilności. Dodatkowo, obecnie silnie rozwija się ekonomia współdzielenia (polegająca na współdzieleniu posiadanych zasobów, w tym środków transportu) oraz mikromobilność, polegająca na realizowaniu potrzeb przemieszczania się przy użyciu lekkich pojazdów, napędzanych przez człowieka lub posiadających mały silnik, zwykle elektryczny. Do takich środków transportu należą m.in. hulajnoga, skuter, segway. Z kolei usługi ekonomii współdzielenia dotyczą transportu osób lub dóbr (np. logistyka tłumu, mobilność jako usługa).

Proponowany projekt naukowy dotyczy rozwoju usług ekonomii współdzielenia oraz mikromobilności w miastach i obszarach podmiejskich będących w zasięgu miejskiego transportu publicznego, kluczowego elementu systemu logistyki miasta.

Główny cel badawczy jest następujący: Zaprezentowanie potencjalnego wpływu rozwiązań ekonomii współdzielenia oraz mikromobilności na funkcjonowanie systemu logistyki miasta w zakresie kształtowania przepływów osób i dóbr (ładunków) w granicach administracyjnych miasta i strefach podmiejskich będących częścią systemu logistyki miasta.

Pytania badawcze, które dotyczą naukowego celu projektu są następujące:

RQ1. Jak zmieni się w przyszłości oferta publicznych i prywatnych usługodawców w oferujących usługi mobilności?

RQ2. Jak ta oferta wpłynie na przepływy (ruch) osób w miastach i strefach podmiejskich?

RQ3. Jak ta oferta wpłynie na przepływy dóbr (ładunków) w miastach i strefach podmiejskich?

RQ4. Jak te zmiany wpłyną na funkcjonowanie systemu logistyki miasta?

RQ5. Jak te zmiany mogą być prognozowane, planowane, wdrażane, poprawiane, mierzone i kontrolowane?

Wynikiem projektu będzie zbiór modeli i scenariuszy dotyczących przepływów osób i dóbr w przyszłości. Zadania badawcze będą dotyczyły kilku polskich miast, a wyniki będą uogólnione w sposób umożliwiający użycie dla innych miast o podobnej charakterystyce.

Ważność projektu tkwi w całościowym podejściu do przepływów osób i dóbr w miastach i strefach podmiejskich, uwzględniającym je w funkcjonowaniu systemu logistyki miasta.

Wyniki projektu pomogą różnym interesariuszom w rozwoju własnej działalności, weryfikacji jej albo polepszeniu swojej sytuacji w zakresie mobilności. Interesariuszem jest każdy podmiot publiczny lub prywatny, albo pojedyncza osoba bądź grupa osób, które korzystają z miasta lub obszaru podmiejskiego w dowolnym zakresie albo są nimi zainteresowane w dowolnie inny sposób. Interesariuszami będą m.in. lokalne władze, dostawcy usług logistycznych, usługodawcy transportu publicznego, mieszkańcy miast i stref podmiejskich, mali przedsiębiorcy mający swoje firmy w miastach, przedstawiciele innych przedsiębiorstw, inni użytkownicy miast. Respondentami w badaniach eksperckich będą przedstawiciele władz miasta lub województwa oraz polscy i zagraniczni naukowcy. Ankiety i wywiady zostaną przeprowadzone z różnymi grupami interesariuszy.

Wiele rozwiązań z zakresu ekonomii współdzielenia oraz mikromobilności funkcjonuje już na rynku polskim i w Europie Środkowo-Wschodniej. Jednak niestety, wiele z nich nie przetrwało pierwszego roku działalności. Wyniki projektu pozwolą także (m.in. poprzez wywiady i konsultacje z ekspertami) na sformułowanie cech, jakie powinna zawierać oferta rynkowa, aby odpowiedzieć na potrzeby potencjalnych użytkowników.

Modelowanie i symulacja przepływów osób i dóbr w miastach i strefach podmiejskich może dostarczyć wiedzy na temat możliwych scenariuszy rozwoju wspomnianych rozwiązań i ich wpływu na finansowe i środowiskowe koszty. Mobilnościowa luka płci (mniejsze korzystanie z usług mobilności przez kobiety) zostanie również zbadana w trakcie realizacji projektu.